

प्रधानमंत्री पिक विमा योजना :
तालुकास्तरीय तक्रार निवारण समिती
स्थापन करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०१/११ अ,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
तारीख: १२ जुलै, २०१९

वाचा :-

१. कृषि व पदूम विभाग, शासन निर्णय क्र.प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०१/११-अ, दि.२२.०५.२०१९

प्रस्तावना :-

प्रधानमंत्री पिक विमा योजना खरीप हंगाम २०१९ मध्ये संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी राज्यातील सर्व जिल्हयांमध्ये केंद्र शासनाने मान्यता दिलेल्या विमा कंपनीमार्फत राबविण्यात येत असून प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेची राज्यात अंमलबजावणी करणे करिता तसेच योजनेअंतर्गत शेतकरी, लोकप्रतिनिधी इ. मार्फत उपस्थित करण्यात आलेल्या विविध तक्रारींचे निराकरण करणेकरिता राज्य, विभाग तसेच जिल्हा स्तरावर समितींचे गठन करण्यात आलेले आहे.

२. तथापि, प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेसंदर्भात स्थानिक स्तरावरील विविध लोकप्रतिनिधी व शेतकरी यांचेकडून मोठ्या प्रमाणात तक्रारी प्राप्त होत असल्याने सदर तक्रारींचे निराकरण स्थानिक स्तरावरच होण्याच्या दृष्टिकोनातून तालुका स्तरावर देखील तक्रार निवारण समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेसंदर्भात स्थानिक स्तरावरील विविध लोकप्रतिनिधी व शेतकरी यांचेकडून प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींचे निराकरण स्थानिक स्तरावरच होण्याच्या दृष्टिकोनातून तालुका स्तरावर तहसीलदार यांचे अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे तक्रार निवारण समिती गठीत करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

१) तहसिलदार	: अध्यक्ष
२) गट विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद	: सदस्य
३) संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी	: सदस्य
४) शेतकरी प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
५) अग्रणी बँकेचे तालुका स्तरीय प्रतिनिधी	: सदस्य
६) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक प्रतिनिधी	: सदस्य
७) संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
८) आपले सरकार सेवा केंद्रचालकांचे प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
९) तालुका कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

तालुकास्तरीय समितीने पार पाडावयाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या :

- १) योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेच्या अधिन राहून कार्यवाही करणे.
- २) योजनेसंबंधी प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे.
- ३) योजने संबंधी आपले सरकार सेवा केंद्राच्या कामकाजावर तालुकास्तरीय सनियंत्रण ठेवणे.
- ४) तालुक्यातील सर्व राष्ट्रीयीकृत / खाजगी / सहकारी बँकेच्या शाखांमार्फत करण्यात येणाऱ्या योजनेच्या सहभागाबाबत सनियंत्रण करणे.
- ५) नोंदणी संदर्भातील तक्रारींबाबत पडताळणी करून आवश्यकतेनुसार विभागस्तरीय/ जिल्हास्तरीय समितीस शिफारस करणे.

२. प्रस्तुत शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०७१२१५५१५४५३०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(निता शिंदे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२
२. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२
३. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. सह सचिव, (फलोत्पादन), कृषि व पदूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. उप सचिव (११-अ / २-अ), कृषि व पदूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. संचालक (वि.प्र.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
१०. सहाय्यक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
११. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
१२. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
१३. वित्त विभाग (व्यय-१), मंत्रालय, मुंबई- ३२
१४. अवर सचिव (२- अ), कृषि व पदूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
१५. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, स्टॉक एक्सचेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, फोर्ट, मुंबई-४०० ०२३

१६. महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपाययोजना केंद्र, नागपूर, (MRSAC)
१७. स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लि., यांचे प्रतिनिधी
१८. भारतीय हवामान विभाग (IMD), यांचे प्रतिनिधी
१९. राज्यस्तरीय बँकर्स समिती (SLBC), यांचे प्रतिनिधी
२०. निवड नस्ती (कार्यासन ११-अ).